

Imao je marketinšku agenciju, a onda odlučio biti liječnik. Sad spašava ljudima vid u fascinantnim slučajevima

Osmislilo je inovativnu uslugu liječenja bolesti i ozljeda rožnice. Otkrio nam je o čemu se radi

U SURADNJI S KLINIKOM SVJETLOST 15. 12. 2021. 35 PREPORUKA

FOTO: KLINIKA SVJETLOST

Za još važnih vijesti, istraga i analiza preplatite se na [Dnevni Telegram newsletter](#).

“Prvu lasersku operaciju skidanja dioptrije video sam sa devet godina. Doslovno sam odrastao s time. To je bilo 1998. u drugom mjesecu. Sjećam se svega. Sjećam se lasera kako je radio, sjećam se kako je kalibriran, kako je izgledao ekran sa upisivanjem podataka. Sjećam se čovjeka koji je došao sastaviti taj laser. On je sastavljao uređaj koji je tada bio svjetski standard i mi smo to imali prvi u Hrvatskoj. Sada mi u Hrvatskoj radimo na nečemu što su standardi koje mi postavljamo svijetu”, govori nam dr. **Ivan Gabrić** iz Klinike Svjetlost te nastavlja:

“Naime, ovih dana nam dolazi žena koja je među prvima radila lasersko skidanje dioptrije u Zaljevskim zemljama i ima jedan od najpoznatijih centara reflektivnu kirurgiju u arapskom svijetu. Prije par tjedana u gostima nam je bio Ertan Sunay, vlasnik najvećeg lanca klinika u Turskoj koja se zove Veni Vidi Eye Health Center. Nekoć smo mi gledali što se vani radi, a sada svjetski stručnjaci dolaze k nama vidjeti što radimo.”

S devet godina, kaže, nije znao da to želi raditi. “Zapravo sam to shvatio jako kasno. U jednom sam trenutku imao svoju marketinšku agenciju. Svašta sam isprobavao jer sam htio biti siguran da je ovo ono što želim raditi. I sve dok nisam bio odgovoran za ishod, sve mi je izgledalo dosadno, rutinski i lagano. No, kad sam spoznao da ispred sebe imam čovjeka i da mogu napraviti nešto što mu može drastično promijeniti život, da svaka moja greška, dekoncentracija ili glupost može trajno naštetiti kvaliteti njegova života, kao što mu je može trajno poboljšati, shvatio sam da je to posao koji želim raditi”, govori nam.

Mladi liječnik zaslužan je za Cornea Lux, novu, inovativnu uslugu liječenja bolesti i ozljeda rožnice koju su u Klinici Svjetlost financirali kroz EU projekt. Prisjetio se prijelomnog trenutka u karijeri.

“Sjećam se kad me pacijent, arhitekt iz Dubrovnika, doslovno zagrlio preko stola zato što sam mu skinuo dioptriju od -5. Stalno je ponavljao “Ja vidim”. Na to sam mu odgovarao “Ok, vidiš”. A onda mi je rekao: “Ti ne razumiješ, ja jučer nisam vidio, ja jutros vidim. Hvala ti.” Tada mi se promijenio kliker”, kaže te nastavlja:

“Kad sam bio mladi doktor su mi uvijek govorili da će mi biti važni ishodi i sve ono što će mi pacijenti govoriti. Do tog sam trenutka sve shvaćao kao posao. Taj efekt da je pred tobom čovjek za čiju si apsolutnu sreću napravio par sekundi svog misaonog procesa koji se naslanja na godine i godine treninga i edukacije, je nezamjenjiv i neopisiv. Kad shvatiš da tvoje djelovanje može nekome poboljšati kvalitetu života, tada ne možeš ne zavoljeti svoj posao. Zato je Cornea Lux meni posebno drag projekt, jer je ona napravljena samo za to, da mijenja ljudima živote nabolje. To su sve ljudi kojima su drugi rekli ne, nema rješenja.”

Lana nije vidjela više od 50 posto, sada vidi 100 posto

Kako bi nam dočarao što je [Cornea Lux](#), opisao nam je četiri fascinantna slučaja.

“Prije dvije godine došla nam je Lana, tada je imala 24 godine. Imala je distrofiju rožnice što znači da su se u prednjem dijelu njezine rožnice počeli stvarati kristalici koji su doveli do toga da, čak ni s najboljim naočalama, zato što su bili smješteni u centru vidnog polja, ona nije vidjela bolje od 50 posto. To je otkrila kada je imala 20 godina i rekli su joj da je jedini izbor za nju transplantacija rožnice. Ona je bila svjesna da u tom slučaju treba čekati da dobije tkivo mrtvog čovjeka kako bi nastavila vidjeti”, priča nam dr. Ivan Gabrić, pa dodaje:

“Lana je tada završavala stomatološki fakultet. Došla je k nama i pitala možemo li joj pomoći. Znali smo rješenje. U laseru je trebalo programirati mjesta na kojima se nalaze inkluzije koje treba očistiti kako bi ona mogla vidjeti. Lana danas može biti zubarka i nema tkivo mrtvog čovjeka s rokom trajanja od 10 do 15 godina. Naime, važno je napomenuti da transplantacija nije trajno rješenje te da naknadna transplantacija ima sve veći rizik od odbacivanja. Lana sada vidi, a nama je za to trebalo deset minuta.”

Selena noću nije vidjela ništa, sada vidi sve

No, nije to jedina priča iz Klinike Svjetlost. U dahu je dr. Ivan Gabrić nastavio: “Jednom nam je prilikom došla Selena, djevojka iz Beograda koja je imala Schneiderovu distrofiju, a to znači da su se u njezinoj rožnici stvarali mješurčići masti. I ista priča. Selena nije ništa vidjela po noći. Ako bi pogledala u svjetlo sve bi joj se to raspalo. U Beogradu su joj rekli da za to nema lijeka, a Selena danas vidi sto posto”, govori dodajući da se dandanas često čuju te da je s njezinom vidom sve ok.

“Mi smo, zapravo, imali još barem 15-ak ovakvih primjera u kojima smo ljudima doslovno promijenili živote a da to nismo definirali kao jednu uslugu. Zato smo odlučili napraviti EU projekt kako bismo povećali svijest javnosti da transplantacija rožnice nije jedini izlaz”, ističe.

“Cijela se priča svodi na to da vi dobijete neku ozljedu i kažu vam da nema pomoći. Mi zapravo ljudima želimo reći da postoji dio njih koji misle da za njih nema pomoći zato što imaju neki ožiljak na rožnici, a zapravo ga možemo riješiti. Smisao EU projekta je bio da komercijalizacijom onoga što smo već zapravo imali i radili, osvijestimo ljude da za njih ima rješenja”, govori.

Prije su to radili s uređajima koji su im bili dostupni. “Došli smo do toga da, kako bismo mogli pomoći najvećem broju ljudi, trebamo strašno puno novaca. I tako smo se odlučili za projekt S3. To su projekti komercijalizacije usluga koje su već dokazane na prototipu. Mi smo znali da to radimo, ali nismo imali novac kojim ćemo to pretvoriti u pravi proizvod, a riječ je o šest milijuna kuna. Uspjeli smo to stvoriti, nabaviti opremu i sada radimo”, kaže.

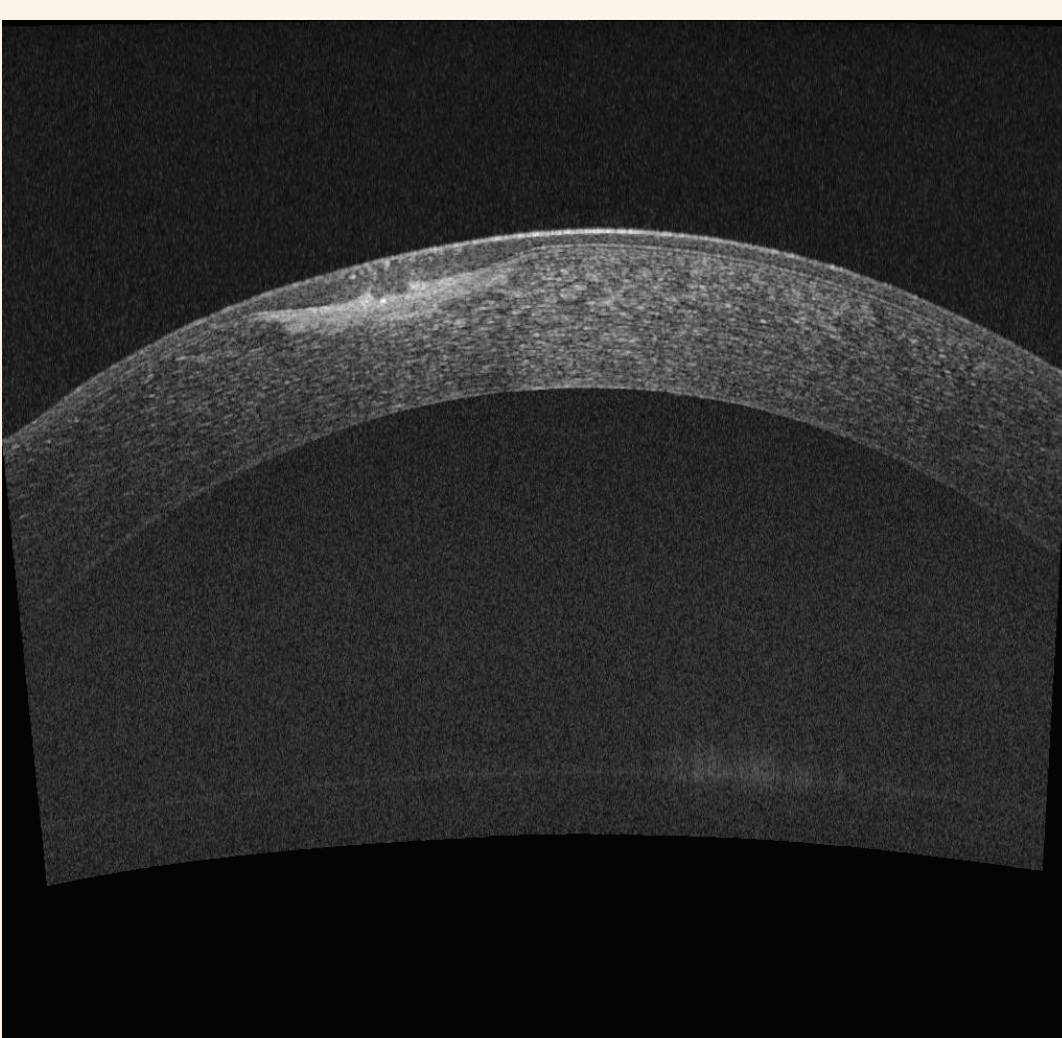
Mateu je petarda oštetila rožnicu

Naporom ovog mladog liječnika, EU projektom sufinancirano je 35 posto u opremi i 50 posto u plaćama djelatnika u projektu. Vrijednost bespovratnih sredstava bila je 3,6 milijuna kuna od nešto više od šest milijuna kuna koliko je cijeli projekt iziskivao.

“Opremil smo se sjajnim uređajima i istovremeno dobili novi tip usluge kojom možemo promijeniti kvalitetu života ljudima koji ni ne znaju da postoji rješenje njihova problema”, kaže dr. Gabrić dodajući da kad jednom doživite jednu takvu priču, onda znate da sve ima smisla.

“Evo, uzmimo za primjer Roberta koji je imao keratokonus, bolest rožnice kod koje se vlakna istanje i nastane ispučenje uslijed čega rožnica može puknuti. Keratokonus je zapravo jedna od najvećih stvari koje tretiramo uslugom Cornea Lux. Što je Robertu bio najveći problem? On čak i sa najboljim naočalama ne bi mogao ništa vidjeti, dobivao je ogromno rasipanje svjetla. Uvijek je imao jake sjene. Onda smo mi napravili jedan poseban tretman i on sada vidi”, prisjeća se i na to odmah prepričava još jedan slučaj:

“Mateo se sa devet godina s bratom igrao s petardama. Bacali su petarde u neku cijev, petarda je eksplodirala dok je on s druge strane gledao u cijev i napravila mu rupu u oku. Doslovno mu je bila spaljena rožnica i na to oko nije vidio gotovo ništa, vidio je pet posto s najboljim naočalama. Napravili smo mu dva tretmana i Mateo je na zadnjoj kontroli vidio 85 posto bez naočala, što je ogroman napredak.”

Cijevna rožnica pacijenta prije operacije

KLINIKA SVJETLOST

Rješenje za probleme kod kojih je transplantacija jedina opcija

Na to nam pojašnjava kako postoje četiri metode liječenja koje se rješavaju po istom protokolu koji se pak prilagođava svakoj individualnoj rožničnoj problematici kako bi pacijent dobio najbolju vidnu oštrinu.

“Važno je napomenuti da se ovim protokolima izbjegava transplantacija rožnice zato što je to ozbiljan proces u kojem kao prvo netko, nažalost, mora umrijeti. Kao drugo, nažalost, taj netko mora umrijeti mlad. Naime, rožnica osobe od 70 godina nije prikladna za rožnicu osobe od 40 godina, a kamoli osobe od 20”, ističe dr. Gabrić.

To znači, kaže, da je nečija nesreća nužna da bi osoba vidjela. “Transplantat ima i svoj vijek trajanja. On može biti vrlo varijabilan, od 10 godina do 30 godina, ali – ima vijek trajanja. Također, već druga transplantacija, zato što se tijelo imunizira, ima manju šansu uspjeha. Naime, ako je netko mlad, računamo da mu transplantat traje 15-ak godina. Ako nekome od 25 godina presadite transplantat on će mu trajati do 40., drugi do 55. godine, do 70. treći, uz veliku sreću da tijelo neki od njih u međuvremenu ne odbaci. No, najvažnije, kod transplantacije nema finalne garancije kvalitete vida”, napominje liječnik.

“Zato želimo ljudima osvijestiti da se neke bolesti poput distrofije rožnice kod koje je prisutno nepravilno tkivo u rožnici, ali i ožiljci koji su nastali usred ozljede mogu riješiti našim Cornea Lux protokolom. Mi imamo protokol liječenja, dijagnostike i potpuno personaliziranog pristupa”, dodaje.

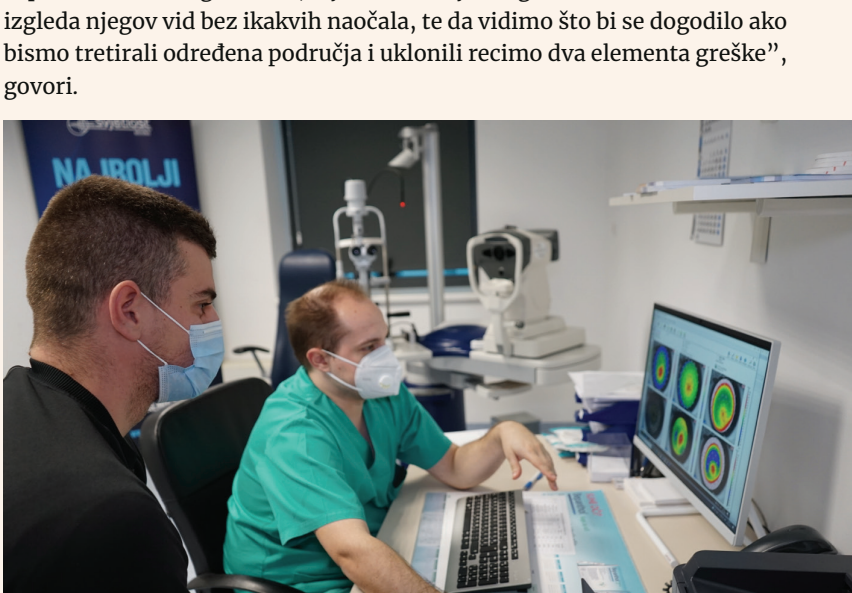
Već su napravili više od 130 zahvata

Kako nam pojašnjava, ne postoje dva ista dijagnostička puta, ali u Klinici Svjetlost imaju svo torebno znanje za rještavanje spomenutih stanja, a sada i svu opremu koju su nabavili kroz EU projekt.

“Imamo i jako puno lijepih priča iz toga koje nam pomažu da vidimo smisao. Za primjer, od pokretanja projekta napravili oko 130 postupaka ovim protokolom. No i prije pokretanja projekta dobar je dio pacijenata dobio Cornea Lux, ali ga mi nismo tako zvali zato što je projekt bio u razvojnim fazama. Sada smo u fazi kada se obračunava, kako stručnjaci, tako i široj javnosti, odnosno pacijentima da znaju da postoji rješenje njihovog problema”, kaže.

Proces počinje pregledom, odnosno dijagnostikom kada se istražuje što se s rožnicom događa morfološki. Liječnik je pojasnio o čemu se radi.

“Naime, naš vid ima nekoliko elemenata. Tako imamo morfološke elemente koji su definirani anatomijom oka i anatomijom tkiva. S druge strane, naš vid je definiran funkcionalnim rezultatom naše morfologije. Zato prvo moramo razumjeti morfologiju, odnosno kako rožnica izgleda i prema tome određujemo što to znači za pacijentov vid. Pritom koristimo uređaje koji nam daju simulaciju pacijentova vida, omogućavaju nam da vidimo i razumijemo kako pacijent zapravo vidi. S druge strane, taj nam uređaj omogućava da odredimo kako izgleda njegov vid bez ikakvih naočala, te da vidimo što bi se dogodilo ako bismo tretirali određena područja i uklonili recimo dva elementa greške”, govori.

Svojim znanjima poboljšavali su razvoj uređaja

Naime, greške se, nastavlja dr. Ivan Gabrić, u oftalmologiju opisuju nečim što se zove Zernikeovi polinomi. “Zvuči užasno fancy, ali čovjek je 1953. dobio Nobelovu nagradu za to jer je napravio matematičke formule koje opisuju optičke greške teleskopa. Kasnije su ta saznanja iskorištena kako bismo mogli detaljnije analizirati čovjekov vid”, pojašnjava.

A kako to izgleda u praksi? “Prvi korak je da uređaj razumije te aberacije i da matematički formulama opiše greške vida. Tako dobivamo uvid u obecnije, odnosno greške višeg reda koje onda možemo selektivno obrađivati. Zatim napravimo profil tretmana, dakle točno ono što nam treba da bi određenoj osobi omogućili najbolji mogući vid uz maksimalnu uštedu tkiva, kako bismo sačuvali biomehanička svojstva, a sve kako ne bismo previše stanjili rožnicu te je samim time i oslabili. Tako se mi igramo funkcionalnom simulacijom vida prije nego što pacijent uđe u ambulantu. Potom pitamo pacijenta što ga najviše smeta i tek tada pronalazimo profil koji laser u toj točki treba ukloniti”, kaže.

Na to pitamo – koliko je tu zapravo važan čovjek, a koliko uređaj? “Bez uređaja ja ne bih mogao ništa, jednostavno nema druge opcije za simulaciju pravog stanja nečijeg vida osim ovog. Oprema je moja desna ruka. No, opremu može kupiti svatko, no pitanje je može li svatko s njom raditi. Nažalost ne može. Kolegica Maja Bohač i ja prošli smo specijalne edukacije, educirali smo se suradujući s ljudima koji rade na razvoju tih programa. Mi smo njima davali uvid u naša klinička iskustva, a oni su te informacije ugrađivali u nove verzije programa. Zato danas imamo Cornea Lux i na nju smo iznimno ponosni”, zaključio je dr. Gabrić.